

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 10

Vineri,
8
MARTIE
2019

9 771418 834006

19010

**AȚRU gospodărește
aproape 2 miliarde Ft
în anul 2019**

(Pagina 3)

**Baluri românești
și Mărțișor la Medgyes,
Bătania și Jula**

(Pagina 9)

**Concert și donații pentru
vindecarea lui Noemi Dicsa
din Chitighaz**

(Paginile 3 și 12)

Calendar ortodox

- 11 martie, luni, Sf. Ier. Sofronie, Patr. Ierusalimului; Sf. Mc. Trofin și Talul Sf. Sfintit Mc. Pionie (Canonul cel Mare; Începutul Postului Mare)
- 12 martie, marți, Sf. Cuv. Teofan Mărt.; Sf. Grigorie Dialogul, Ep. Romei; Sf. Cuv. Simeon Noul Teolog
- 13 martie, miercuri, Aducerea moaștelor Sf. Ier. Nichifor, Patr. Constantinopolului; Sf. Mc. Hristina din Persia
- 14 martie, joi, Sf. Cuv. Benedict din Nursia; Sf. Mc. Alexandru din Pidna
- 15 martie, vineri, Sf. Mc. Agapie, Plisie și Tirmolau
- 16 martie, sâmbătă, Sf. Mc. Sabin Egipteanul, Papa și Roman, Sf. Cuv. Anin; Sf. Cuv. Hristodul din Patmos (Sâmbăta Sf. Teodor – Pomenirea morților)
- 17 martie, duminică, Sf. Cuv. Alexie, omul lui Dumnezeu; Sf. Mc. Marin; Sf. Cuv. Teostirict imnograful. Duminica I din Post (a Ortodoxiei)

Citatul săptămânii

În cea mai mare parte a timpului sunt un om senin. Mă simt ca o insectă prinsă în chihlimbarul care i-a devenit destin. Știu că nu pot mișca nici un deget afară din soarta mea, care mă-nchistează în boaba de ambră, dar mă și conservă. Nu mi-e teamă. Se va

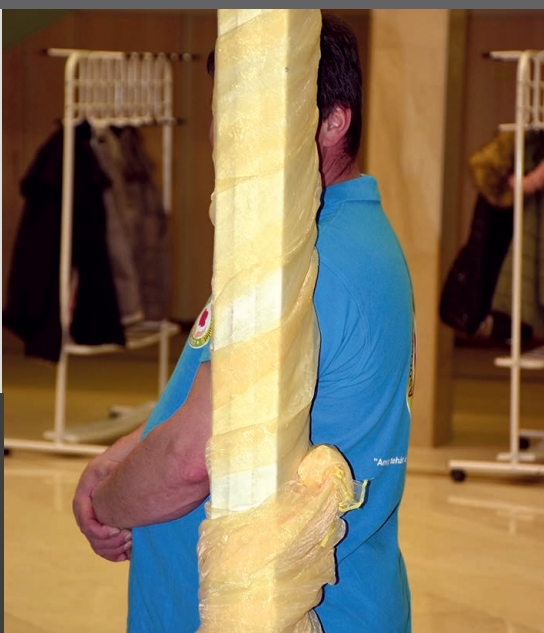
întâmpla tot ce trebuia să se-ntâmple.

Eu nu mă cred în primul rând un scriitor, nici nu am legături cu comunitatea scriitorilor, nici nu folosesc cuvântul. Azi, când un scriitor nu mai înseamnă nimic, nici dacă l-aș folosi, nu mi-ar servi la ceva. Mă cred în primul rând un om trăitor pe pământ, unul dintre foarte mulți. În fiecare seară, înainte să adorm, mulțumesc pentru că mi s-a dat să văd lumea. Mă bucur enorm de toți cei pe care-i iubesc, de soția mea, de copiii mei, de părinții mei, de prietenii mei. Mă bucur de muzica mea, de cărțile din biblioteca mea, de computerul meu, de casa mea plină de flori. Da, toate astea mă calmează, mă ajută să traversez locurile rele care îmi provoacă vertijuri.

Mircea Cărtărescu, în cadrul unui interviu acordat revistei Dilema Veche

Poza săptămânii

Când vrei să te ascunzi de presă și tot nu scapi...

Pe copertă: Înmânarea sprijinului pentru Fundația „Împreună cu Îngerașii” la concertul de binefacere de la Julia

Foto: Anca Becan

Prezentare de mărtișoare și program artistic cu elevi din Cluj-Napoca și Julia la ICR Seghedin

Filiala Seghedin a Institutului Cultural Român Budapesta și Consulatul General al României la Seghedin organizează vineri, 8 martie a.c., de la ora 17.00, la sediul său, un program artistic și un workshop tematic, dedicat tradiției românești a mărtișorului, proiect inclus în lista Patrimoniului Cultural Imaterial UNESCO în anul 2017.

În deschiderea evenimentului, un grup de elevi de la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia vor susține un scurt recital de muzică și poezie. Vor participa elevii: *Martin Orbán, Daniela Stella Sztrein, Barbara Borszéki, Cinthia Clarissa Sajti, Ninetta Popucza, Victoria Szabó și Dora Misik*. În continuare, elevii *Paul Jude și Tea Totelecan*, de la „Cercul de sculptură”, din cadrul Palatului Copiilor din Cluj-Napoca, îndrumați de *Alexandru Lupu*, artist vizual și profesor, vor prezenta și oferi publicului câteva dintre mărtișoarele confecționate.

Programul se va desfășura în limba română, iar accesul este liber.

Întâlnirea maghiară-română a nuntașilor și grăitorilor de nuntă, la Pocei

Sala de sport a Școlii generale „Lorántffy Zsuzsanna” din Pocei va găzdui sâmbătă, 9 martie, cea de-a XII-a ediție a întâlnirii nuntașilor și grăitor. Evenimentul va începe de la ora 13.00, cu ceremonia de rămas bun a mirelui în aula școlii generale din localitate. În continuare, convoiul de participanți va merge la casa cu specific local din Pocei, unde are loc cerutul miresei. Pe parcursul întregii zile, va fi recompus tabloul unei nunți de odinioară, cu tradițiile plecării mirelui la casa miresei, rolul nașilor, al cavalerilor de onoare etc. Seara, organizatorii așteaptă sute de participanți la un spectacol cu Ansamblul „Doina Bihorului”, sub conducerea instructorului *Gheorghe Gros* din Chitighaz, urmat de un bal, la sala de sport a școlii, program care va începe la ora 17.00. Gazdele acestei manifestări sunt primăria localității Pocei și autoguvernarea românească din localitate.

Ziua porților deschise la Școala generală din Julia

Școala generală „Nicolae Bălcescu” din Julia va organiza, pe 21 martie, între orele 8.00-12.00, „Ziua porților deschise”. Preșcolari vor avea posibilitatea să viziteze școala împreună cu părinții și vor putea intra la orele de studiu la care doresc, iar cei mici pot să ia parte chiar la orele ținute de doamnele educatoare.

Concurs de povestire „Vasile Gurzău” la Micherechi

Școala generală bilingvă din Micherechi organizează, în ziua de 22 martie, o nouă ediție a concursului de povestire „Vasile Gurzău”. Concursul se adresează tuturor copiilor de la școala generală din localitate. Ei se vor pregăti pentru eveniment cu povești din literatura română, dar și cu creații ale povestitorilor români din Ungaria. **A.B.**

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Concert și donații pentru vindecarea lui Noemi Dicsa din Chitighaz

În ultimele săptămâni, mii de oameni s-au mobilizat pentru ajutorarea unei fete de doar șase ani din Chitighaz, *Noemi Dicsa*, care suferă de o boală genetică rară (atrofie musculară spinală). Datorită apariției în presă și pe rețelele de socializare, foarte multă lume s-a mobilizat pentru ajutorarea acestei fete, pentru adunarea fondurilor necesare pentru tratamentul ei, care costă peste 130 de milioane de forinți. Mobilizarea a fost deosebit de mare și în rândurile comunității românești din Ungaria, caz rar întâlnit la noi, deoarece fetița este nepoata preotului ortodox *Alexandru Șereș*. Pentru ajutorarea lui Noemi și-au unit forțele frații mamei *Claudia*, *dr. Abel Șereș* și *Emanuela Șereș Baker*, înființând o fundație în scopul adunării de fonduri. S-au făcut colecte la mai multe școli și instituții românești, precum și la biserici.

În strânsă legătură cu familia lui Noemi, Asociația „Miruna” din Micherechi și Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria au organizat, în după-amiaza zilei de 3 martie, un concert de binefacere pentru contribuția la vindecarea fetei bolnave. Evenimentul a avut loc în sala de sport a școlii românești din Julia. În cadrul programului au evoluat pe scenă formații și soliști din cadrul comunității românești din Ungaria. Moderatorul evenimentului, *Adriana Cozma*, a amintit în deschidere că Asociația „Miruna” a așezat cutii pentru donații în sală, putându-se face donații și în timpul spectacolului, dar a atras atenția și asupra

Evoluția corului a fost urmată pe scenă de tânăra *Victoria Borszéki* din Julia, care studiază muzică de la vârsta de șapte ani. A învățat să cânte la pian de la profesoara *Feteke Katalin*. Studiile muzicale le-a continuat până la absolvirea liceului, iar acum este studentă în anul întâi, la Facultatea de Psihologie a Universității de Științe din Pécs. Victoria Borszéki a interpretat piesa „Oltremare” de Ludovico Einaudi.

Programul a continuat cu tânărul *Zoltán Rácz* din Micherechi, care se trage din renumita familie de muzicanți Covaci, fiind strănepotul lui Teodor Covaci. Zoli cântă la vioară de la vârsta de 11 ani, iar de la 13 ani și până astăzi studiază muzică clasică. Zoltan Racz a fost acompaniat la chitară de *Racz Szilard*.

Scena a fost ocupată apoi de *Cristopher Cozma*, care a fost elevul școlii generale românești din Julia. De la vârsta de 9 ani a început studii muzicale la Școala de Muzică „Erkel Ferenc” din oraș. Din 2013 studiază trombonul tenor. După școala generală a fost admis la secția trombon a Liceului Profesional de Artă „Bartók Béla” din Bichișciaba, unde în anul 9, trece la trombon bas. A participat cu succes la mai multe concursuri muzicale. Fiind în ultimul an de studii, se pregătește pentru admiterea la Academia de Muzică „Liszt Ferenc” din Budapesta. La concert a interpretat sonata Mi B mol major, de Johann Sebastian Bach, în acompaniamentul la pian de *Rázga Áron*.

(Continuare în pagina a 12-a)

AȚRU gospodărește aproape 2 miliarde Ft în anul 2019

Ședința ordinară a Adunării Generale a AȚRU din ziua de 21 februarie a avut în prim-plan problemele bugetare ale reprezentanței pe anul 2019. Ședința condusă de președintele *Tiberiu Juhász* a început cu un informativ despre evenimentele, acțiunile întâmplătoare între cele două ședințe. La întrunire au luat parte 9 din cei 13 deputați AȚRU, dar și purtătorul de cuvânt în Parlament, *Traian Kreszta*.

Principalele puncte de pe ordinea de zi s-au referit la probleme bugetare. Deputații au aprobat în unanimitate planul bugetar pe anul 2019 al AȚRU și al instituțiilor subordonate. Astfel, din totalul de 1.896.630.241 forinți, cea mai mare parte este sprijinul de finanțare acordat de Statul Maghiar pentru școlile și grădinițele românești administrate de AȚRU.

De la bugetul de stat al Ungariei se acordă pentru acest an 53,1 milioane ft pentru funcționarea Oficiului AȚRU, Centrul de Documentare și Informare al AȚRU primește 52,8 milioane ft, iar pentru presa scrisă a românilor se acordă de la bugetul de stat 39,718 milioane ft. Adunarea Generală a hotărât, la propunerea comisiei financiare, ca „Foaia românească”, revista tradițională ce apare din anul 1951, va primi o finanțare de 18.359.000 ft, la fel ca din 2009 încoace în fiecare an, iar „Cronica” va primi 21.359.000 ft, la care AȚRU, ca proprietarul revistei, va mai adăuga 3.000.000 ft, astfel săptămânalul Autoguvernării pe Țară va funcționa din peste 24 milioane ft.

În continuarea ședinței, s-a votat despre începerea lucrărilor de construcție la grădinița românească din Julia (o nouă sală de grupă și o sală de sport), fiind aleasă firma care a câștigat achiziția publică (Szabó és Társa Bt), precum și despre noi

lucrări la Școala Generală și Grădinița „Lucian Magdu” din Bătania (o nouă sală de grupă și realizarea unei parări).

S-a votat apoi în unanimitate majorarea salariului președintelui, care de la 1 ianuarie 2019 va primi un salariu lunar de 695.700 ft, plus o indemnizație lunară de 104.355 ft. Președintele mai are dreptul și la un spor în afara salariului (cafeteria) de 200.000 ft/an. Salariul vicepreședintelui este, de la 1 ianuarie 2019, suma brută de 158.000 ft.

Până la termenul de 31 ianuarie, fiecare deputat în Adunarea Generală și-a înaintat în mod corect declarațiile de avere. AȚRU a mai votat datele când se vor putea face înscrierile la grădinițele românești, pentru anul școlar 2019/2020 și s-a aprobat planul de achiziții al AȚRU pe anul 2019. Apoi, Teodor Juhász din Bichișciaba a fost reales pentru o perioadă de încă cinci ani în funcția de președinte al comisiei de supraveghere a Editurii de Presă și Carte Românească „Cronica” Nonprofit SRL.

În ultima parte a ședinței, AȚRU a hotărât asupra unor cereri de finanțare, astfel Clubul Pensionarilor Români din Julia va primi 250.000 ft pentru o excursie în zona Mișcolț, iar pentru susținerea Fundației „Împreună cu Îngerași” din Chitighaz s-a votat suma de 200.000 ft. Ultima hotărâre a AȚRU s-a referit la cerecea Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria pentru editarea cărții „Medici originari din Micherechi”, pentru care s-a votat 300.000 ft.

E.Ș.

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

Ce învățăm de la Isus înaintea morții

Cu toții vom muri și vom avea de-a face cu moartea multora de-a lungul vieții noastre – dacă Domnul nostru nu se va întoarce înainte. Epoca în care trăim, focalizată pe divertisment, distrage atenția oamenilor de la această realitate, însă nu o poate schimba. Creștinii par să se străduiască să împace cunoștințele biblice despre moarte cu teama noastră față de aceasta. Chiar aici este, însă, locul unde noi, credincioșii, am putea fi o mărturie înaintea lumii, abordând moartea în mod deschis și sincer. Putem învăța multe de la Mântuitorul nostru despre cum să facem acest lucru, privind la modul în care El a anticipat moartea Sa.

Învățăm de la Isus în grădină, că deși a vrut ca paharul morții să fie îndepărtat de la El, a acceptat voia lui Dumnezeu înaintea propriei voințe (Luca 22:42). Învățăm chiar mai multe din vorbele pe care le-a rostit Isus pe cruce. În mod remarcabil, trei dintre afirmațiile finale ale lui Isus au fost direcționate spre grija pentru alți oameni. Mai degrabă decât să se autocompătimizească în timp ce suferea cea mai nedreaptă moarte din istorie, Domnul nostru a continuat să-și arate grija pentru omul pe care îl crease. Ne șochează faptul că Isus cere iertarea celor care îl executau (Luca 23:34). Acest lucru este exact opus răspunsului care îl dă majoritatea dintre noi atunci când simțim că suntem tratați pe nedrept. Așadar, mai degrabă decât să fim supărați și să căutăm să dăm vina pe cineva (cum ar fi, un angajator nedrept, care s-a comportat urât cu persoana care a murit, un soț nepăsător sau chiar un medic care nu a găsit o modalitate de a vindeca persoana decedată), suntem asemănători cu Isus dacă căutăm – chiar atunci când ne confruntăm cu moartea – să îi iertăm pe cei care ne-au greșit.

În Evanghelia lui Luca, câteva versete mai târziu (Luca 23:43), Isus oferă iertare veșnică unui criminal, care își merita cu adevărat sentința la moarte. În agonia suferinței, Isus încă pune preț pe persoana de lângă El, și o salvează. Mai degrabă ca gândurile și sentimentele lui Isus să se concentreze asupra propriei persoane în această întunecată oră, El încă oferă dragoste altora. Am putea face și noi la fel?

Apoi, Isus se îngrijește de mama Sa, Maria, însărcinându-l pe Ioan să o trateze ca pe propria-i mamă. Există multe lucruri pe care le putem face în timpul vieții și apoi aflându-ne pe moarte, pentru ca să le purtăm de grijă celor din familia noastră. Isus ne arată faptul că un aspect al unei morți asemănătoare cu a Lui este acela de a asigura continuitatea bunăstării financiare, fizice, emoționale și spirituale a celor dragi după ce noi nu vom mai fi.

Umanitatea lui Isus este din nou vizibilă în Matei 27:46 când strigă: „Dumnezeu Meu, Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?” Deși, în parte, acest lucru s-a întâmplat pentru ca să se împlinească Psalmul 22:1, acesta demonstrează și suferințele pe care le-a îndurat Domnul Isus pentru păcatul nostru când murea. Nici nu ne putem imagina agonia acestui sentiment de a fi părăsit de un alt membru al Trinității, vedem însă că Isus strigă către Dumnezeu. Și noi, atunci când ne confruntăm cu moartea și cu emoția copleșitoare pe care aceasta o aduce cu sine, putem ca și Isus, să îi împărtășim lui Dumnezeu povara noastră.

Isus îndură și suferință fizică, precum vedem în cuvintele „Mi-e sete” (Ioan 19:28), o altă afirmație care vine ca împlinire a Vechiului Testament (Psalmul 42:2). Isus a căutat să-și satisfacă această nevoie fizică puternică, chiar dacă se apropia de moarte. Îi urmăm exemplul atunci când suntem sinceri cu privire la nevoile noastre atunci când suntem pe moarte, sau atunci când îi mângăiem pe cei dragi în ultimele lor momente.

Oțetul de vin pare să-l fi umezit gâtul Mântuitorului nostru, ca să își poată rosti ultimele cuvinte. Ioan, în Evanghelia sa, înregistrează

afirmația lui Isus: „S-a isprăvit!” (Ioan 19:30). Experiența de care s-a temut în grădină a ajuns la sfârșit. În ziua de azi, încrederea pe care o avem în medicină, ne poate face să ne luptăm cu inevitabilul, crezând în mod fals că există mereu un tratament ce ne poate salva sau chiar că Dumnezeu nu va îngădui să murim. Învățăm de la Isus, că există un moment în care trebuie să recunoaștem, că este într-adevăr voia lui Dumnezeu ca noi sau cineva drag să l se alăture Lui în veșnicie.

Isus citează Scriptura pentru ultima dată în timpul vieții Sale pe pământ atunci când exclamă Psalmul 31:5: „Tată, în mâinile Tale îmi încredințez duhul!” (Luca 23:46). Isus cunoștea Scriptura și acest lucru trebuie să ne motiveze și pe noi să învățăm Scriptura pentru vremea când vom tânji după confortul pe care Cuvântul lui Dumnezeu ni-l poate oferi. Prin aceste cuvinte neprețuite, Isus ne învață că El nu se predă sorții, morții sau diavolului, ci El se încredințează în mâinile iubitoare ale Tatălui Său.

Isus a murit, predându-l lui Dumnezeu în mod conștient controlul. Pentru că în final, moartea este o altă dovadă a faptului că Dumnezeu este cu adevărat Cel care deține controlul. Când ne încredem în bunătatea divină, primim puterea și curajul de a-L găsi pe Dumnezeu chiar și când ne aflăm față în față cu moartea.

Sursa: CBN Devotions/stiricrestine.ro

Când alții mor pentru credință

Când alții mor pentru credință,
Nici noi să nu fim căldicei.
Ei mor, dar merg spre biruință,
Și sus în cer au locuință,
Răsplata e cu ei.
Când alții rabdă umilință,
Pentru-adevărul din Scriptură,
Să fie oare cu puțință,
Noi să trăim în neștiință,
Lipsiți de-nvățătură?
Când alții lipsă duc de pâine,
De apă, de îmbrăcăminte,
O duc din greu de azi pe mâine,
Noi să arătăm prin fapte bune,
O dragoste fierbinte.
Când alții-au stat și stau de strajă,
Chiar și cu prețul vieții lor,
Nici noi să nu fim prinși în mreajă,
Întinsă de-a ispitei vrajă,

Ci un popor biruitor.
Când alții dau pentru lucrare,
Timp, bani, talanți cu bucurie,
Zgârcenia-i risipă mare,
Vicleană și înșelătoare.
O biruim prin dărnicie!
Când alții vin la Adunare,
Bolnavi, bătrâni, prin ploii și vânt,
Noi să lipsim din nepăsare?
O nu! Ci toți, cu mic și mare,
Ne ținem strânși de legământ!
Când alții trag la jug cu Domnul,
Cu ei și noi să ne unim.
Arăm și semănăm ogorul,
Încrezători în viitorul,
Spre care ne grăbim!

Teodor Groza
Vișeu de Sus

De n-ar fi înviat Cristos

De n-ar fi înviat Cristos,
Zadarnic-ar fi fost credința
Și omul, pururi păcătos,
Îngemănat cu suferința,
Prin lume și-ar fi dus căința,
Necunoscând ce-i biruința
De n-ar fi înviat Cristos.

De n-ar fi înviat Isus,
Zadarnic ar fi fost Cuvântul
Ce pretutindenea s-a spus
Și s-a-mpânzit cu el pământul,

N-am fi știut ce-i Legământul
Și veșnic ne-ar fi fost mormântul,
De n-ar fi înviat Isus.

Dar Domnul a-nviat din morți
Și-a arătat că învierea
Ce-a sfărâmat închise porți,
E semnul vieții și puterea
Ce-aduce lumii mângâierea
Și darul jertfei: înfierea...
Cristos a înviat din morți!

Simion Cubolta

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Versuri despre Isus, de la Budapesta

Primul ziar destinat comunităților baptiste de limba română din Ungaria a apărut la 1 ianuarie 1900, la Budapesta. Pentru început, ziarul a fost redactat de Gheorghe Șimonca, din Chitighaz, pe atunci student la Facultatea de Drept din capitala Ungariei. Mai târziu, redactorul acestei foi religioase este Vasile Berbecar, originar din Iancăid (Voivodina), ajutat de Mihai Brumar (originar din Jaca).

În paginile numărului al treilea, din luna martie a anului 1911, al ziarului baptist „Adevărul”, alături de mai multe traduceri din literatura creștină baptistă de limbă maghiară și germană, este publicată și o poezie a unui român din Budapesta, care semnează *Tyirityán Traian*. Versurile simple vorbesc despre mesajul jertfei lui Isus Hristos, crucificat pe Golgota, către toți oamenii care pot înțelege șansa uriașă și unică pe care o primesc pentru a se salva prin credință. Calitățile literare ale compoziției sunt modeste, dar putem afirma că autorul necunoscut este printre primii care încearcă să alcătuiască versuri creștine de orientare confesională evanghelică, în limba română. **Mihaela Bucin**

Muntele Golgota.

*Golgota loc anumit,
Unde Isus a murit,
In mari chinuri încurcat,
De dureri ce a răbdat.*

*Miel sfânt și nevinovat,
Viața mi și-a cruțat;
El pentru noi a răbdat,
Să ne scape de păcat.*

*Caută suflete la El,
La Fiul lui Dumnezeu.
Care toate le-a gătat,
Numai Lui ai de urmat.*

*Iubit suflet, te silește,
Până ai timp te grăbește!
Fericit așa rei fi,
Dacă Lui îi rei trăi.*

*Astăzi, nu întârzie:
Auzi, Isus te cheamă:
„Vină la mine, vină,
Să ai în reci odihnă.”*

Tyirityán Traian Budapesta.

Teatrul Clasic din Arad
vine la Jula

Conducerea Teatrului Cetății din Jula anunță o modificare în programul Teatrului Clasic „Ioan Slavici” din Arad, programat pentru ziua de 12 martie. Arădenii vor prezenta la Jula, în loc de „Orașul nostru” (la care s-a renunțat din motive tehnice), spectacolul „Ai mei erau super!”. Piesa se va juca în limba română.

„Ai mei erau super!” este un scenariu colectiv, bazat pe întâmplări reale ale actorilor din distribuție. Ideea acestui spectacol i-a venit regizorului Cristian Ban de la numele unui blog, unde oamenii trimiteau fotografii făcute cu părinții lor atunci când aceștia erau foarte tineri. Spectacolul are la bază poveștile părinților actorilor: „Totul a început de la zero. Întâi au apărut pozele cu părinții actorilor, apoi poveștile lor, obiectele lor, muzica lor. *Ai mei erau super!* este un spectacol bazat pe povești, născut din amintirile noastre sau din ceea ce ne imaginăm că erau părinții noștri înainte să fie părinți”, spune Cristian Ban.

Distribuția: Robi (Robert Pavicsits), Alina (Alina Danciu), Carmen (Carmen Vlaga-Bogdan), Roxana (Roxana Sabau Nica), Ștefan (Ștefan Statnic). Regia: Cristian Ban. Scenografia: Cristina Milea.

Piesa se va juca în limba română, cu titraj în limba maghiară. **E.Ș.**

Concert Luiza Zan & Friends
la Opus Jazz Club

Sub auspiciile Sezonului România–Franța, Institutul Cultural Român Budapesta organizează, împreună cu Ambasada României în Ungaria, un concert-eveniment, cu participarea cântăreței de jazz Luiza Zan și invitații ei. Astfel, miercuri, 13 martie 2019, de la ora 20.00, Luiza Zan (voce), contrabasistul francez Marc Buronfosse și pianistul român Toma Dimitriu vor susține, la Opus Jazz Club din capitala Ungariei, un concert de jazz inclus pe agenda Festivalului Francofoniei în Ungaria.

În cadrul concertului, muzicienii din România și Franța vor explora terenul muzical mai puțin cartografiat al jazzului, bazat pe improvizație, evitând structurile armonice fixe. În formulări fluide, neconvenționale și deosebit de personale, cei trei exponenți de seamă ai jazzului se vor folosi de citate melodice recognoscibile din vastul repertoriu al muzicii franceze universale, alături de compoziții proprii și de piese din rândul standardelor jazz.

În avanpremiera concertului, Luiza Zan va participa în calitate de membru al juriului la concursul „Chanson Francophone”, eveniment organizat anual de Institutul Francez în Ungaria și ajuns la cea de-a 19-a ediție.

Cum s-a născut poporul român? (5)

Neagu Djuvara

Prima campanie a lui Traian în Dacia (101-102 p. Chr.)

La 25 martie 101, Traian pleacă de la Roma pentru a prelua comanda legiunilor de la Dunăre. El merge în fruntea unei coloane care va înainta prin Banat și Munții Apuseni. Alte două coloane vor trece Carpați mai la răsărit. Dar rezistența dacilor e atât de dâră, iar cetățile lor din munți atât de greu de cucerit, încât o dată venită iarna, armatele romane au trebuit să-și oprească atacurile până primăvara. Abia în toamna anului 102 izbutește Traian să ocupe atâta teritoriu dacic și atâtea cetăți, încât Decebal cere pace. Se încheie pacea. Decebal angajându-se să dărâme toate fortificațiile sale, să predea toate armele și să primească în mai multe puncte de pe teritoriu său garnizoane romane, făgăduind totodată să rămână aliat credincios al Romei.

Dar Decebal nu se ține de cuvânt, nu respectă stipulațiile tratatului, repară cetățile, își procură noi arme, ba se încumetă chiar să trimită soli departe, la dușmani de-ai Romei, pentru a cere ajutor.

Atunci Traian pune să se clădească un mare pod pe Dunăre, lângă orașul dac Drobeta (azi Turnu-Severin), care era ocupat de romani. A chemat pentru această lucrare un arhitect vestit, Apollodor din Damasc (Damascul este azi capitala Siriei). Vedeți până unde se întindea împărăția romană! Podul lui Apollodor era o realizare tehnică extraordinară pentru acele vremuri; rămâne un mister cum știau ei să clădească de pe atunci stâlpi de piatră sau cărămidă, pe fundul unei ape adânci, străbătută de un curent puternic. Lumea s-a minunat de această uimitoare realizare. Și noi știm și azi cum arăta. Căci o a doua minune este că ni s-a păstrat până azi, în inima orașului Roma, columna monumentală ce s-a ridicat spre gloria eternă a împăratului Traian, după sfârșitul celui de al doilea război dacic. Și pe această înaltă columnă (atât de înaltă că îți vine amețea când vrei să o privești de jos în sus) se încolăcește o imensă și largă panglică de marmură pe care sunt sculptate în basorelief sute de scene din cele două războaie dacice. Ni se povestește acolo, în imagini, ca în modernele benzi desenate cu care sunteți obișnuiți, toată desfășurarea, în timp și spațiu, a celor două campanii. Acolo vedem aidoma cum arăta podul de peste Dunăre, cum se aduna armata romană, cum se adresa împăratul ostașilor săi, cum arătau cetățile dace și cum erau asediate; vedem scene de luptă unde se pot recunoaște perfect veșmintele și armura luptătorilor din ambele tabere. Ba avem scene și cu populația civilă, care fuge din orașe sau, dimpotrivă, se întoarce după pacificare, cu bătrâni, femei, copii și animale domestice, în special boi. Amănuntele sunt atât de precise, că s-a putut observa până și cusătura cămășii femeilor dace, care se regăsește întocmai pe ia țărăncii românce!

Abundența informațiilor pe care ni l-a păstrat Columna lui Traian despre războaiele dacice e un fenomen aproape unic în istoria antică. Deci biziindu-mă pe acest „ilm” încremenit până azi la Roma și pe relatările câtorva cronicari, pot să vă spun câteva cuvinte și despre al doilea război din Dacia și prefacerea acesteia în colonie romană.

ORIZONTAL:

1) «În zadar îmi pui povară / De zăpadă și de gheață. / Fie iarnă, fie vară, / Eu păstrez a mea verdeață!» (pl. – V. Alecsandri) – «Aici cu lăcrămioarele / Bujori se prind în horă. / Aice însuși soarele / Are-ntre flori o soră» (V. Alecsandri). 2) «Parcă zboară, parcă-noată, / Scui pă foc, înghite drum / Și-ntr-un val-vârtej de fum / Taie-n lung pădurea toată» (G. Topârceanu). 3) Comandament (abr.) – «Ceasornicul satului» din «Amintirile» lui Ion Creangă. 4) Servește! – «Cu furca-n brâu, cu gândul dus, / Era frumoasă de nespus / În portu-i de la țară» (Șt. O. Iosif). 5) «Și e liniște pe dealuri / Ca-ntr-o mănăstire arsă; / Dorm și-arinii de pe maluri / Și căldura valuri-valuri / Se revarsă» (G. Coșbuc) – Poftă de joc (mold.). 6) Pătură socială în Roma antică – Tei! 7) Vine noaptea pe la gene – Zeamă. 8) Ciocărlie în cântecele populare – Poezie epică inspirată de obicei din tradiția istorică sau populară. 9) «E mort! El a căzut la Plevna / În cel dintâi șirag!» (G. Coșbuc) – El «depune flori de iarnă pe cristalul înghețat» (V. Alecsandri). 10) Opere literare în versuri sau proză – «Ca o madonă sfântă, scăldată în lumină, / Ce clară stă-n pervazul copilăriei mele / Figura ta cuminte, duioasă și senină!» (A. Vlahuță).

În apropierea actualei comune Adamclisi, în Dobrogea, a avut loc cea mai sângeroasă luptă dintre romani și daci. Aliați ai dacilor, războinicii sarmați (în dreapta) erau echipați cu armuri din solzi de fier.

Rebus

Definite de poeți

VERTICAL:

1) «Arături ca de cărbune / și mohore de rugină» (G. Topârceanu) – «Cândiți-vă la suflet, și luați de la mine / Pildă de a face bine» (Gr. Alexandrescu). 2) «Harnică din zorii zilei / Nu stau mâinile copilei / Fără lucru, tot să prindă, / Casa lor toată-i oglindă» (G. Coșbuc) – «Cât pentru mine unul, cum vreți... dar mi se pare / că nu sunt prea puternic, căci pătimesc de tuse» (pl. – Gr. Alexandrescu). 3) Document – «...și madone», una din remarcabilele poezii eminesciene. 4) Zece! – «Și cu bățul se-nvârtește / Ca să-și facă-n jur ocol; / Dar abia e locul gol, / Și mulțimea năvălește / Iarăși stol» (pl. – G. Coșbuc) – Antemeridian. 5) «Scurt mohorul a foșnit... / Și spre neagra arătură / Într-o clipă s-a ivit / Un măgar miniatură...» (G. Topârceanu) – Divinitate tibetană. 6) «Peste câte mii de valuri stăpânirea ta străbate, / Când plutești pe mișcătoarea mărilor singurătate!» (M. Eminescu) – Ori, 7) Spini – «Baiazid privind la dânsul, îl întreabă cu dispreț: «Ce vrei tu?» / «Noi? Bună pace! Și, de n-o fi cu bănat, / Domnul nostru-ar vrea să vadă pe măritul împărat» (M. Eminescu). 8) Sustin vița de vie – Glumă. 9) La firul ierbii – Demetru (abr.) 10) Fir – «Nemișcată-n vârf de par / Ca o acvilă pe-un soclu, / Oacheșă ca un hornar / Și macabră ca un cioclu» (G. Topârceanu).

Expoziție de mărțișoare la școala din Jula

În prag de primăvară, elevele de la școala generală românească din Jula, clasele III–VI, participante la atelierul de cusături tradiționale organizat în cadrul instituției, și-au etalat talentul și îndemânarea și au confecționat mărțișoare, care au fost expuse de 1 Martie, în aula Școlii generale și Liceului românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula. Scopul acestei expoziții este acela de a promova articolele specifice de mărțișor, realizate manual și din dorința de

a vesti sosirea primăverii și, totodată, de a serba tradiția mărțișorului, iar prin intermediul acestora școlărițele au avut ocazia să-și prezinte rezultatele muncii lor, cu atât mai mult cu cât creațiile sunt originale și deosebite.

Elevele și-au exprimat talentul și creativitatea, realizând diverse mărțișoare, din hârtie, mărțișoare croșetate, cusute pe etamină și din plastelină.

A.B.

Mărțișoare și felicitări realizate de copii

BĂTANIA

Vestitorul primăverii, Mărțișorul, a fost sărbătorit și la instituțiile de învățământ din Ungaria. Crearea mărțișoarelor este o activitate relaxantă, recreativă pentru copii, în plus, le oferă acestora oportunitatea de a interacționa unii cu alții, le dezvoltă imaginația și le dă idei despre cum să realizeze mărțișoare, într-un mod inedit alături de colegii de clasă. Elevii școlii generale românești din Micherechi și Bățania, precum și preșcolarii grădiniței românești din Jula, au învățat în această perioadă cum să confecționeze mărțișoare și felicitări de 1 Martie, în cadrul unor ateliere de creație organizate în cadrul instituțiilor în care învață. Cu ocazia acestor activități, cadrele didactice le-au făcut prezentări celor mici ca să știe să se inițieze în ceea ce lucrează. În plus, față de dobândirea acestor abilități manuale, ei au aflat mai multe și despre simbolistica mărțișorului.

A.B.

MICHERECHI

JULA

Curs de perfecționare pentru educatori

În organizarea Oficiului Educațional Centrul Pedagogic pentru Naționalități, pe 28 februarie, la Julia a avut loc un curs pentru educatoare, ținut de *Adelina Olteanu-Sturza*, metodist la Grădinița română „Lucian Magdu” din Bătaia. Cursul s-a ținut la Școala generală și Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia, ca instituție de bază, la eveniment fiind prezente educatoare de la mai multe grădinițe din Ungaria în care se învață limba română. Cursul a avut o parte teoretică și una practică, iar tema acestuia a fost „Predarea poveștilor în grădinițele

bilingve – Metode clasice și moderne”. Partea practică a cursului a avut în prim plan Măștișorul.

Obiectivele acestei întâlniri au fost schimbul de experiență, păstrarea identității românești prin munca de specialitate și metodologică, și aprofundarea unor noi metode de lucru cu copiii de la grădiniță. La eveniment a fost prezentă și *Anamaria Brad Sarca*, referent român pentru învățământul de naționalitate la Oficiul Educațional Centrul Pedagogic pentru Naționalități de la Budapesta.

A.B.

Oră model și diplome pentru perfecționarea profesorilor de română

În ziua de joi, 21 februarie, la Liceul „Nicolae Bălcescu” din Julia a avut loc o oră model pentru învățători și profesori, dedicată predării mai puțin obișnuite de limba maghiară și de limba română. Profesoara *Mariana Oros Martin*, specializată pe aceste două limbi, a predat clasei a 11-a B două ore extraordinare, folosind diferite metode, precum metoda RJR, prin care a demonstrat trăsăturile comune dintre literatura maghiară și literatura română.

În aceeași zi, după ora model, a avut loc încheierea cursului de perfecționare acreditat „Dezvoltarea competențelor pedagogice în învățământul de naționalitate românesc din Ungaria”, organizat de către profesoara *Florica Santău*. Cursul a cuprins 35 de ore acreditate. Diplomele pentru cursanții sosiți de la școlile din Chitighaz, Aletea și Julia, au fost înmânate de către directorul instituției-gazde, doamna *Maria Gurzäu Czegledi*.

A.B. – E.Ș.

Balul „Mărțișor” la școala românească din Jula

Sâmbătă, 2 martie, la Liceul Românesc „Nicolae Bălcescu” din Jula a avut loc cea de-a XVI-a ediție a Balului „Mărțișor”, dedicat elevilor care învață la acest liceu și școală generală românească, dar și sosirii primăverii și bucuriei care cuprinde întreaga natură în această perioadă a anului, când toate revin la viață și sunt împodobite cu multă frumusețe, relatează *Biroul de Presă al Episcopiei Ortodoxe Române din Ungaria*.

La eveniment au luat parte circa 350 de persoane, elevi, cadre didactice, părinți și copii ai elevilor din Jula și împrejurimi (Miche-rechi, Chitighaz, Aletea, Otlaca-Pustă, Arad), precum și numeroase oficialități.

Este un prilej de întâlnire a generațiilor de absolvenți, de ieri și de azi, ai acestui liceu, dar în același timp este și un bal de binefacere, susținut de Fundația „Pro Discipulis” a liceului, în scopul ajutorării unor elevi care învață aici, sau pentru strângerea de fonduri necesare în diferite împrejurări.

Între numeroasele echipe de dansatori care au evoluat pe scenă de mai multe ori și cu diferite jocuri, în fața publicului, s-au numărat Ansamblul de dansuri „Mitica” al elevilor din cursul primar, Ansamblul „Doina”, al elevilor de clasele V–VIII și renumitul Ansamblu de dansuri populare al liceului, sprijinit și de Centrul de Documentare și Informare al ATRU, care au învățat aceste dansuri, din diferite zone folclorice locale, sub îndrumarea talentatului coregraf *Ioan Andrei Nedreu*, iar elevii mai mici fiind coordonați de doamna învățătoare *Tünde Cefan Cora*. Elevi foarte talentați, din mai multe clase (*Dora Misik, Antonia Jivan, etc.*) au interpretat cântece românești consacrate din perioada primăverii și au fost primiți, de asemenea, cu multă căldură, familia domnilor profesori *Angela și Iosif Santău*, care au cântat împreună cu cei trei copii ai lor. Un număr special de dansuri tradiționale din Micherechi a fost oferit de echipa de dansatori profesioniști veniți din această comună renumită a românilor din Ungaria.

Manifestarea culturală a continuat apoi cu bucate românești, cântec, joc și voie bună.

Baluri la românii din Medgyesegyháza și Bătania

Sezonul balurilor românești, organizate la românii din Ungaria înainte de Lăsatul Postului Mare, a continuat în seara zilei de 23 februarie, cu tradiționalul „Bal românesc” din orașul Medgyesegyháza, organizat de către Autogovernarea Română din localitate. Evenimentul a fost deschis de către *Daniel Negrea*, președintele autogovernării, după care a urmat un program cultural, susținut de către artiști români din județul Arad. La eveniment au participat peste o sută de invitați din Ungaria și România. Au fost prezenți și *Florin Vasiloni*, consul general a României la Jula și *Tudor Adrian*, consul la Seghedin, *Nagy Béla*, primarul orașului Medgyesegyháza și mai mulți reprezentanți ai autogovernărilor românești.

*

Pe 2 martie, românii din Bătania și din împrejurimi s-au întrunit la tradiționalul „Bal cu merinde”. Evenimentul a avut loc la Casa de Cultură „József Attila” din oraș și a fost organizat de Autogovernarea de Naționalitate Română locală, condusă de *Gheorghe Mihuț*. În deschiderea evenimentului a luat cuvântul *Traian Kreszta*, reprezentantul românilor în Parlamentul de la Budapesta, iar președintele autogovernării s-a adresat celor prezenți, mulțumindu-le pentru participare și implicarea în organizare. Apoi scena a fost ocupată de elevii Școlii românești „Lucian Magdu” din Bătania, care au susținut un program artistic de cântece și dansuri populare, programul copiilor fiind urmat de o petrecere românească. La eveniment au fost prezenți și reprezentanți ai consulatelor românești de la Jula și Seghedin.

Biserica Densuș, cea mai veche biserică de piatră din România

În biserica din Densuș, slujbele se țin neîntrerupt de șapte secole. Zidurile lăcașului de cult au fost construite din rămășițele fostului oraș Ulpia Traiana Sarmizegetusa, scrie [site-ul turismistoric.ro](http://site-ul.turismistoric.ro).

Istoricii susțin că biserica din Densuș a fost ridicată pe ruinele unui templu închinat zeului Marte, în altarul căruia romanii aduși în Dacia obișnuiau să facă sacrificii. Dacă îi întrebi pe sătenii din Țara Hațegului despre biserica lor, unii îți vor spune, încredințați de poveștile cu care au crescut, că lăcașul a fost ridicat „de uriesi”.

În zidurile bisericii de la Densuș au ajuns blocurile de calcar din fostul oras daco-roman Ulpia Traiana Sarmizegetusa. Pe peretii vechi străjuiesc

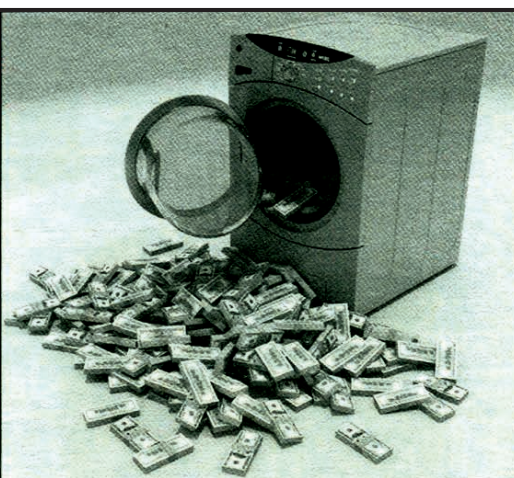
picturi bizantine vandalizate în trecut de cötropitorii turci, care le-au scos ochii sfinților pictați, dar și icoane strănii, care îl înfățișează pe Mântuitor în costum popular românesc sau pe apostolul Toma în timpul schinguirii sale. Deși nici în prezent nu este clară data la care a fost construită biserica, cert este că, în ultimii peste 700 de ani, în Densuș au fost ținute neîntrerupt slujbe, iar locul este considerat cea mai veche biserică românească din piatră.

Lăcașul de cult din Densuș e situat la zece kilometri de Hațeg, în apropierea șoselei Hațeg–Caransebeș. Biserica ortodoxă română din Densuș poartă hramul Sfântului Proroc Ieremia (1 mai) și al Sfântului Ierarh Nicolae (6 decembrie). Prima atestare documentară a bisericii a fost la 2 iunie 1360, cu ocazia unui „scaun de judecată” al românilor din Țara Hațegului. Cei mai mulți istorici o plasează ca fiind ridicată în secolul al XIII-lea, în timp ce alți oameni de știință susțin că ar fi fost construită în secolele X–XI.

Biserica a fost restaurată în anii 2003 și 2005, prin contribuția Ambasadei Statelor Unite ale Americii și a Ministerului Culturii. Din anul 1991, ea a fost propusă pentru a face parte din patrimoniul UNESCO.

Integrală

Efecte

NU SE POT LECUI NEMERNIC		BOGAȚI (fig.) BUNĂ DE O IAHNIE		GRANDIOASE					
TOBĂ DE CARTE... VÂNT TROPICAL									
DE CU- LOAREA SÂNGELUI MEZEL									
					IDIOM (livr.) BĂIATUL MAMEI		ARIPĂ DE AUȘEI! FEMEIA CERBULUI		ÎNJOSIT
PROFIT 3,14									
		CORDURI AGĂȚARE						RÂNDUIT	
NOTĂ MUZICALĂ OBIECTIV DE ATINS			CONDUCTE UZĂȚI						
					INSULĂ DE CORALI CASĂ DE BĂTRÂNI				
	BĂRCI CU PÂNZE (sg.) ÎN JOSUL RĂULUI					CĂRȚI BUNE COMIC			
							TEȘIT! VECHIUL POLIȚAI		
INSIPIZI ALBII			NICOVALĂ SUBIT!						URNE GOALE!
ZGÂRCI (var.) AIDOMA					PĂSĂRI DE CURTE				

Glume

Doi polițiști intră într-un compartiment al trenului unde pe canapea stătea tolănit Bulă:

– Arme? Bani? Droguri?

– Nu, multumesc. O cafea, vă rog...

Şeful plutonului de poliţişti:

– La dracu, cum a putut să ne scape infractorul?
Nu au fost păzite toate iesirile?

– Ba da, dar probabil că a scăpat pe ușa de intrare!

Politistul s-a apropiat de mine si mi-a spus:

– Ați putea, vă rog, să mă însoțiți la secție?

– De ce, domnule polițist? N-am făcut nimic, i-am răspuns.

– Știu, zice, dar mi-e frică noaptea singur în Ferentari.

Cuplul ideal.

Sotia:

– Dragul meu, du-te să bei berea aia. Te aşteaptă prietenii!

Sotul:

– Stai puțin iubito, mai am de spălat vasele!

– Hai să facem un gest romantic! Să uităm

de toate și să fugim depaaaaarte, depaaaaarte!
– Domnule inculpat, stați jos!

La un spital de monospecialitate-psihiatrie
acuti...

Medicul de gardă trecu pe lângă un salon. Din interior se auzeau răcnete de durere... Intră...

Un pacient internat își dă cu ciocanul peste degetele de la o mână...

Medicul: – Simți vreo satisfacție, când faci așa ceva?

Pacientul internat: – Desigur!

Medicul: – Când?

Pacientul internat: – Când dau... pe lângă!

Dezlegarea integralei din numărul anterior

Antene: C; G; CALUP; ROSU; SC; TT; OVAR; F; I;
STIRE; PLAFONAT; G; EH; POSEDA; AGENTA;
ARI; MIE; VAZA; IA, AMAR; GE; TABU; ACAR;
DIRIJABILE; CALIT; CAZ; MIRACULOSI.

Dezlegarea acestei integrale o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Casele vieților noastre

Antologie cu texte de Adriana Bittel, Ana Blandiana, Andrei Pleșu, Antoaneta Ralian, Barbu Cioculescu, Dan C. Mihăilescu, Gabriel Liiceanu, Gabriela Tabacu, Horia-Roman Patapievici, Ioana Pârvulescu, Micaela Ghițescu, Monica Pillat, Radu Paraschivescu, Tania Radu, Victor Ieronim Stoichiță.

„Rari oamenii unei singure case, așa cum sunt oamenii unei singure iubiri! Cei mai mulți ne mutăm de multe ori, de-a lungul vieții și, de la o singură casă luată cu noi la prima plecare, ajungem, cu timpul, după toate peregrinările prin lumea mare, să purtăm înăuntrul nostru un adevărat oraș plin de povești, așa cum este și cel ridicat de la sine în aceste pagini. Oare nu te simți acasă în orice carte bună, adică liber și în același timp ocrotit, niciodată supravegheat, dar în permanență vegheat? Din fericire, ușile cărților nu sunt încuiate. Nici chiar atunci când în carte se află case adevărate, cu uși adevărate. Cititorului nu-i rămâne decât să le deschidă una câte una, să-și lase grijile în prag și, pur și simplu, să se simtă peste tot și unde vrea acasă.” (Ioana Pârvulescu)

Cartea a apărut la Editura Humanitas.

Concert

Folk de colecție cu Șeicaru, Bertzi și Socaci
la Filarmonica de Stat Arad
5 aprilie 2019, ora 19.00

Trei celebri cantautori, dintre cei care au scris alfabetul muzicii folk, vă invită „La un ceai” într-o „Noapte fără anotimp” să vă ofere o „Floare de colț”. „Și de-ar fi”, la un „Ceas fără timp”, „Între om și cer”, „Oameni de zapadă” cu „Suflet fără chei” vor aștepta „Antiprimăvara”.

Preț bilet: 50–70 lei

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

11 MARTIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

12 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Alfabet urban – Mediaș – serialul lectorului dr. Szabó Zsolt 17.30: Festivaluri muzicale (dr. Mihaela Bucin) 17.55: Încheiere

13 MARTIE (Ștefan Crâsta)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

14 MARTIE (Tiberiu Boca)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

15 MARTIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României/Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – 100 de povești de aur ale sportului românesc 17.25: Galeria interpreților de muzică populară / Radio România 17.55: Încheiere

16 MARTIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.25: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Maria Borțun Popescu / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

17 MARTIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicui din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dextonline

Dicționare ale limbii române

AGRAMAT, -Ă, agramati, -te, adj., s. m. și f. 1. Adj., s. m. și f. (Persoană) care face greșeli elementare de limbă; p. ext. ignorant, incult. 2. Adj. Care conține greșeli elementare de gramatică și de ortografie. – Din lat. *agrammatos*.

UMOR

DE UNDE SĂ ȘTIU
CĂ AVEA
8 CLASE ȘI
NU ERA CHIRURG?

**ecranul
nostru**

miercuri, 13 martie, Duna TV, ora 7.15

miercuri, 13 martie, Duna World, ora 13.45

Cupa Carnavalului este una dintre cele patru turnee de fotbal, organizate pentru școlile românești din Ungaria. Anul acesta s-a organizat cea de a 18-a ediție. Gazda evenimentului, în mod tradițional, este Școala Generală de la Leucushaz. În a doua parte a emisiunii vă invităm din nou la jocul organizat la Micherechi, la mijlocul lunii februarie. De această dată vă vom prezenta integral cel mai mult așteptat dans al seratei, cel al păstrătorilor de tradiții din Micherechi. Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.hu

Autoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Președinte: Tiberiu Iuhas

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Coordonator: Eunicia Trif

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapesta

Institutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.hu

Institutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.hu

Centrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: postmaster@mroodok.t-online.hu

Concert și donații pentru vindecarea lui Noemi Dicsa din Chitighaz

Concertul de caritate s-a încheiat cu evoluția pe scenă a fanfarei Bisericii Baptiste din Micherechi. Prima fanfară baptistă din acest sat a fost înființată în 1948 și a slujit până în 1960, când, din cauze politice, își încetează activitatea. Fanfara s-a reînființat în anul 1982, cu 12 membri, cu ajutorul a doi dirijori din România. În prezent, formația funcționează cu 17 instrumentiști, majoritatea având studii muzicale. Activitatea formației de suflători se desfășoară în primul rând, și în mod regulat, în cadrul serviciilor divine. În afară de aceste ocazii, fanfara a cântat spre slava Domnului în mai multe biserici baptiste din România, precum și în locuri publice din România și Ungaria. Țelul fanfariștilor din Micherechi este să îl laude pe Dumnezeu și să-L mărturisească pe Fiul Său, pe Domnul Isus Hristos. Fanfara baptistă a întâmpinat cu deschidere solicitarea organizatorilor de a participa la acest concert de binefacere, pe baza principiului biblic din a doua epistolă a apostolului Pavel scrisă către Tesaloniceni, capitolul 3, versetul 13: „Voi, fraților, să nu osteniți în facerea binelui!”.

Neapărat trebuie remarcat faptul că baptiștii români din Micherechi, împreună cu pastorul lor *Petrică Crețu*, au renunțat în această duminică după-amiază la ora de rugăciune din biserica lor și au participat în număr mare la evenimentul caritabil de la Julia. Fanfara baptiștilor a fost dirijată de *Gheorghe Păcș*.

În încheierea programului au urcat pe scenă organizatorii și membrii familiei lui Dicsa Noemi. Aici s-a anunțat că în cele 21 de cutii, așezate în cursul săptămânilor trecute de către Asociația „Miruna” în județele Bichiș și Ciongrad, s-au adunat în total 643.000 Ft, în cadrul seratei caritabile s-a donat suma de 424.400 Ft, iar desenul *Adelei Kiss* a fost licitat la suma maximă de 49.000 Ft. Tot în cadrul programului de duminică a fost înmănată familiei și donația de 200.000 Ft din partea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria, prin președintele *Tiberiu Juhász*.

În numele familiei, *dr. Abel Șereș*, medic infectolog la Spitalul „Pándy” din Julia a mulțumit pentru ajutorul financiar și pentru susținerea cauzei lui Noemi.

Eva Șimon

Contul fundației rămâne deschis și în continuare, oricine poate ajuta cu donații și în perioada următoare.

„Împreună cu Îngerașii Fundație pentru Sprijinirea Copiilor cu Dizabilități”

Nr. de cont:

OTP 11733027-28360616

IBAN: HU77 1173 3027 2836 0616 0000 0000

BIC (SWIFT) Code: OTPVHUBH

**FOAIA
românească**

8 martie

2019

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Julia, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Julia, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Cancellaria Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).